

SCRÚDÚ NA HARDTEISTIMÉIREACHTA 2018

GNÁTHLEIBHÉAL AGUS ARDLEIBHÉAL

Tá trí chuid sa trial seo: Cuid A, Cuid B agus Cuid C. Tá na treoracha agus na ceisteanna a ghabhann le gach ceann de na trí chuid sin clóbhuailte ar do scrúdpháipéar.

Cuid A

Fógra a hAon

Seo fógra ón Roinn Cultúir, Oidhreacht agus Gaeltachta, Beidh Oíche Chultúr na bliana seo ar siúl Dé hAoine seo chugainn, an t-aonú lá is fiche de Mheán Fómhair. Eagrófar imeachtaí cultúrtha ó cheann ceann na tíre an oíche sin. Chun deis a thabhairt do phobal na hÉireann saibhreas cultúrtha na tíre a bhlaiseadh. Anseo i mBaile na hInse beidh sraith imeachtaí ar siúl in ionad cultúr an bhaile. Tosóidh ceolchoirm mhór ar a seacht a chlog. Beidh ceol beo, damhsa agus amhránaíocht ar siúl le linn na ceolchoirme. Chomh maith leis sin beidh an file áitiúil Liam de Brún ag léamh a chuid filíochta sa léachtlann. Cuirfear deireadh leis na himeachtaí le céilí mór a thosóidh ar leath i ndiaidh a naoi. Bígí linn.

Fógra a Dó

Seo fógra ó Chumann Drámaíochta Rath Chairn, Contae na Mí. Cuirfidh Cumann Drámaíochta Rath Chairn dráma na Nollag ar stáitse san ionad pobail ar feadh ceithre oíche ón séú lá déag go dtí an naoú lá déag de mhí na Nollag. Tosóidh an dráma gach oíche ar leath uair tar éis a hocht. Tabharfar an tairgead ar fad a bhaileofar don bhunscoil áitiúil. Bhí stoirm uafásach ann le déanaí a rinne a lán damáiste sa cheantar. Séideadh an díon de halla na bunscoile. Thosaigh an obair dheisiúcháin ar an díon Dé Luain seo caite. Cosnóidh an obair dheisiúcháin sin ochtó míle euro. Tá na ticéid den dráma ar díol in oifig na bunscoile agus sa siopa i lár an bhaile

Cuid B

Comhrá a hAon

Tomás: Haigh, a Orla. Conas atá tú?

Orla: Ó, a Thomáis, tá deifir orm. Táim i mo bhall den ghrúpa scoile Lámh Chúnta agus tá gradam le bronnadh ar an ngrúpa ag ócáid speisialta a bheidh ar siúl i leabharlann na scoile anocht.

Tomás: Cé a bhronnfaidh an gradam oraibh?

Orla: An tAire Leanaí agus Gnóthaí Óige.

Tomás: Ó, go maith. Conas a thuill sibh an gradam sin?

Orla: Bhí dhá aidhm againn: ceangal a dhéanamh idir an scoil agus grúpaí sa phobal áitiúil, agus cur le tuiscint na scoláirí ar chúrsaí sóisialta. D'éirigh linn an dá aidhm sin a bhaint amach.

Tomás: Maith sibh. Cé leis a raibh sibh ag plé sa phobal?

Orla: Sa chéad téarma bhíomar ag obair le háras na seandaoine. Théadh grúpa scoláirí go háras na seandaoine uair sa tseachtain. Bhídís ag seinm ceoil nó ag canadh amhráin do na daoine ann.

Tomás: Ba dheas an rud é, a bheidh i gcomhlúadar na seandaoine, a Orla.

Orla: Chomh maith leis sin, a Thomáis, bhí baint ag an scoil leis an gcrabhadh áitiúil den eagraíocht Focus Ireland. Tá tuiscint níos fearr ag na scoláirí anois ar dhaoine atá gan dídean.

Tomás: Bíonn cuid mhór cainte sna meáin faoi dhaoine gan dídean na laethanta seo. Cad a rinne an grúpa Lámh Chúnata chun na scoláirí a chur ar an eolas faoi sin.

Orla: Bhí lá eolais againn sa scoil i mí an Mhárta. Labhair aoichainteoir ó Focus Ireland leis na scoláirí.

Tomás: Cad iad na pointí a lua an t-aoichainteoir leis na scoláirí?

Orla: Mhínigh sé na cúiseanna a mbíonn daoine áirithe gan dídean, an saghas saoil a bhíonn ag daoine gan dídean agus na seirbhísí a chuireann Focus Ireland ar fáil do dhaoine gan dídean.

Tomás: Tá ionad lae ag Focus Ireland díreach trasna ón scoil. An mbíonn scoláirí ag cabhrú go deonach san ionad lae sin?

Orla: Bíonn cinnte. Bíonn grúpa scoláirí, mise ina measc, ag obair san ionad lae ar feadh dhá uair a chloig gach Sathairn. Bímid ag ullmhú beartáin bhia do na daoine a bhuaileann isteach ann.

Tomás: Ní neart go cur le chéile, a deir an seanfhocal, a Orla, agus is fíor é sin i gcás na scoláirí i do scoilse.

Orla: Is fíor cinnte. Ach caithfidh mé brostú.

Tomás: Bain taitneamh as an oíche, a Orla.

Comhrá a Dó

Sorcha: Ní raibh tú ar scoil inné, a Jakub. An raibh tú tinn?

Jakub: Ní raibh in aon chor, a Shorcha. Bhí mé thuas san Ionad Comhdhála i mBaile Átha Cliath ag searmanas speisialta.

Sorcha: Cén searmanas a bhí ar siúl ansin?

Jakub: Bronnadh saoránacht na hÉireann orm féin agus ar mo theaghlach.

Sorcha: Comhghairdeas leat. Lá mór duit féin agus do do theaghlach ba ea é.

Jakub: Lá mór cinnte, a Shorcha. Bhíomar ag tnúth leis le fada.

Sorcha: Cathain a tháinig sibh go hÉirinn den chéad uair?

Jakub: Tháinig an teaghlach go léir anseo sa bhliain 2011.

Sorcha: Cén fáth ar tháinig sibh go hÉirinn?

Jakub: Chaill Daid a phost i Warsaw agus shocraigh mo thuismitheoirí teacht anseo ag lorg oibre.

Sorcha: An bhfuil post maith ag d'athair in Éirinn anois?

Jakub: Tá cinnte. Tá sé ag obair mar shiúinéir agus tá tuarastal maith aige.

Sorcha: Tá go leor deiseanna fostaíochta ann do shiúinéirí in Éirinn na laethanta seo mar tá borradh faoi thionscail na tógála arís. Cén post atá ag do mháthair?

Jakub: Is altra í san ospidéal i gCaisleán an Bharraigh. Táimid ar fad sona sásta anseo.

Sorcha: Tá spéis agatsa sa Ghaeilge, Jakub, nach bhfuil?

Jakub: Is aoibhinn liom an Ghaeilge. Chaith mé trí seachtainí i gcoláiste samhraidh ar Oileán Acla i mí Iúil seo caite.

Sorcha: Agus an imríonn tú cluichí Gaelacha freisin?

Jakub: Imrím iománaíocht le foireann na sinsir ar scoil.

Sorcha: Is ball de náisiún na hÉireann tú, gan aon dabht.

Jakub: Ach fanfaidh cuid de mo chroí sa Pholainn i gcónaí.

Sorcha: Féach ar an bhfógra seo, Jakub. Beidh féile ilchultúrtha ar siúl Dé Domhnaigh seo chugainn i halla an bhaile. Ar mhaith leat dul ann?

Jakub: Ba mhaith, cinnte.

Sorcha: Táim féin ag tnúth go mór leis. Gheobhaidh mé eolas ann faoi nósanna maireachtála na bpobail éagsúil atá sa tír seo anois

Cuid C

Píosa a hAon

Thug Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath onóir speisialta anuraidh do bhean as Gaeltacht Thír Chonaill. Ainmníodh foirgneamh na ríomhaireachta ar champas na hollscoile i gcuimhne ar Chaitlín Nic an Ultaigh mar aitheantas ar a cuid oibre i saol na ríomhaireachta. Rugadh Caitlín i nGaeltacht Thír Chonaill sa mbliain 1921. Chuaigh sí féin agus a muintir ar imirce go Meiriceá nuair a bhí sí trí bliana d'aois. Rinne sí céim sa mhata ar an ollscoil agus ina dhiaidh sin d'oibrigh sí le comhlachtaí ríomhaireachta. Bhain Caitlín cáil amach sa mbliain 1946 nuair a bhí sí ina ríomhchláraitheoir ar an chéad ríomhaire digiteach leictreonach i Meiriceá

Píosa a Dó

Bronnadh teastas sa Ghaeilge ghairmiúil ar an Taoiseach Leo Varadkar ag ócáid speisialta i dTeach an Ard-Mhéara i mBaile Átha Cliath ar an seachtú lá de Mheán Fómhair anuraidh. Rinne Leo Varadkar an cúrsa seo le Gaelchultúr. Thug an cúrsa deis dó feabhas a chur ar a chuid Gaeilge labhartha. D'fhreastal sé ar rang uair amháin sa tseachtain agus rinne sé ceachtanna ar líne. Bhí scrúdú cainte le déanamh aige ag deireadh an chúrsa. Ba é Rónán Ó Domhnaill, an Coimisinéir Teanga, a bhronn na teastais ar an rang.